

Корисна модель відноситься до харчової промисловості, зокрема, до виготовлення напоїв, що володіють загальнозміцнюючою та оздоровчою дією.

Відомо, що у лікарських рослинах містяться в готовому стані біологічно активні речовини. Останнім часом значно виріс інтерес до лікарських рослин, оскільки наявність у лікарських рослинах фітогормонів, які вступають у біохімічні реакції, не раз у зовсім малих кількостях, надає рослинним лікам властивостей змінювати різні життєві процеси (при потребі заміної терапії). Характеризуючись великою фізіологічною активністю, вони відіграють роль стимуляторів функцій хворих органів, нормалізуючи їх.

В зв'язку з цим, на основі лікарських рослин розроблений різноманітний асортимент зборів для готування напоїв загальнозміцнюючої та оздоровчої дії.

Відомий лікарський збір, який містить мас. %: листя кропиви (10-40), траву причепи (10-40), квітки ромашки (7-30), траву чебрецю (5-25), листя чорної смородини (5-25), листя берези (5-25), траву материнки (2-15) [1]. Висушені подрібнені рослинні компоненти ретельно змішують у вказаних пропорціях. Готову суміш розфасовують у льняну упаковку вагою від 50г до 500г. Цю упаковку заливають холодною водою, доводять до кипіння і настоюють не менше 1 години. Отриману водну витяжку з льняною упаковкою вливають у підготовлену ванну.

Найбільш близьким по технічній суті та результату, який досягається є чайний збір, що містить, мас. %: плоди шипшини коричнеї (1,8-2,2), кореневидне родіоли розової (1,8-2,2), листя смородини чорної (0,8-1,2), траву м'яти перцевої (0,2-0,4), траву звіробоя (0,4-0,6), воду - інше [2]. Беруть суміш цих трав, заливають 94,2мл окропу, витримують на водяній бані 5 хвилин і настоюють 45 хвилин при кімнатній температурі, проціджують та доливають до 200мл. Весь об'єм одержаної суміші випивають за один прийом за 30 хвилин до їжі протягом 15-20 днів.

Недоліком зазначених засобів є невисокий зміст біологічно активних речовин, а також складність готування суміші, засіб їх заварки та застосування, що не завжди можливо, наприклад, протягом дня.

Зазначені збори із рослинної сировини недостатньо ефективні, тому що в них відсутні природні рослинні компоненти, що у сполученні з іншими рослинними компонентами більш активно сприяють процесові загального зміцнення та оздоровлення організму людини для профілактики весняних гіповітамінозів.

В основу корисної моделі поставлено завдання удосконалення фіточаю №107 "Вітамінний" як загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу для організму людини, який покращує метаболічні процеси та обмін речовин, у якому за рахунок добору компонентів рослинного походження і їхнього кількісного співвідношення забезпечується більш висока ефективність збору з погляду загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини.

Поставлене завдання вирішується за рахунок того, що фіточай №107 "Вітамінний", який включає листя м'яти холодної, листя смородини чорної, плоди шипшини коричнеї, згідно корисної моделі, додатково містить корені кульбаби лікарської, корені лопуха справжнього, квіти конюшини лучної, листя кропиви дводомної, плоди горобини чорноплідної, плоди горобини звичайної при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

листя м'яти холодної	11,4-12,0
листя смородини чорної	7,0-7,8
плоди шипшини коричнеї	12,5-13,0
корені кульбаби лікарської	8,0-8,8
корені лопуха справжнього	11,4-12,0
квіти конюшини лучної	11,4-12,0
листя кропиви дводомної	16,0-16,8
плоди горобини чорноплідної	11,1-12,0
плоди горобини звичайної	8,0-8,8

Зазначені ознаки складають сутність корисної моделі.

До складу фіточаю №107 "Вітамінний" входить комплекс біологічно-активних сполук, а саме: поліфенольні сполуки, терпени, холін, вітаміни, макро- та мікроелементи, органічні кислоти, вуглеводи, жирні та ефірні олії та інші речовини, які обумовлюють ангіопротекторну, дезінтоксикуючу, тонізуючу, антиоксидантну, антисептичну, регенеруючу, гормоноподібну дію, покращує метаболічні процеси та обмін речовин.

Корисна модель пояснюється описом лікарських рослин, які використовуються та рецептурою фіточаю.

Листя м'яти холодної містить ефірну олію (ментол, ментон, ефіри ментолу), каротин, флавоноїди, гіркоти, органічні кислоти (урсолову, мелісинову, лінолієву і орлеанові), мікро- та макроелементи. Обумовлює антисептичну, спазмолітичну, вітрогінну, секретостимулюючу та подразнюючу дії.

Плоди шипшини коричнеї містять багато вітаміну С та інші вітаміни (А, В₁, В₂, К, Р), мінеральні речовини, органічні кислоти, флавоноїди, каротини, пектини, дубильні речовини. Вживають як профілактичний засіб від застуди, а також як жовчогінний, протизапальний засіб, який сприятливо впливає на обмінні процеси, посилює синтез гормонів і регенерацію тканин.

Листя кропиви дводомної містять хлорофіл, дубильні речовини, каротиноїди, органічні кислоти, флавоноїди, вітаміни, стерологлікозиди, лігнани, мінеральні солі, В-ситостерин, стерол. Має сечогінні, загальнозміцнюючі, кровоспинні та тонізуючі властивості. Вживають як кровоспинний засіб, для покращення загального обміну речовин, а також весняного й осіннього оздоровчих вітамінних курсів.

Корені кульбаби лікарської містять гіркі речовини, тритерпенові сполуки, стерини, флавоноїди, інулін, каучук, жирну олію, слизи, органічні кислоти, смоли, таніни, оксалати кальцію. Підвищує апетит, покращує травлення, посилює жовчотворення, виявляє сечогінні, спазмолітичні і проносні властивості.

Плоди горобини чорноплідної містять фенольні сполуки, пектинові речовини, цукри, фенолкарбонові кислоти, фолієву кислоту, рибофлавін, нікотинову кислоту, токоферол та мікроелементи. Рослина має гіпотензивні, капілярозміцнюючі, спазмолітичні, протизапальні властивості.

Корені лопуха справжнього містять інулін, протеїни, ефірні та жирні олії, дубильні речовини та гіркоти, ситостерин, стеаринову та пальмітинову кислоти, слизи, глікозид арктеїн. Використовують як протимікробний,

протизапальний, спазмолітичний, жовчогінний, в'яжучий, обволікаючий, кровоспинний засіб, покращує обмін речовин на клітинному рівні.

Плоди горобини звичайної містять цукри (сорбозу, глюкозу, фруктозу, сахарозу), кислоти (лимонну, яблучну, аскорбінову), спирт сорбіт, дубильні і гіркі речовини, каротиноїди, крипносанін, вітаміни С, Р, ефірні олії. Плоди мають легку послаблюючу, сечогінну, в'яжучу, протизапальну та кровоспинну дію.

Квіти конюшини лучної містять глікозиди, ефірні та жирні олії, вітамін С, алкалоїди, органічні кислоти, дубильні речовини, каротин. Має протизапальну, відхаркуючу, сечогінну дію. Використовують при лікуванні анемії, дисменореї, ревматизма та атеросклероза.

Листя чорної смородини містять вітамін С, І (антипневмонійний фактор), вітаміни групи В, вітамін Р, органічні кислоти, пектини, дубильні і мінеральні речовини, флавоноїдний глікозид (ціанглікозид).

Фіточай №107 "Вітамінний" готують із лікарських рослин, зібраних та перероблених по прийнятих технологіях. Фіточай готують у вигляді суміші, мас. %:

корені кульбаби лікарської (8,0-8,8), корені лопуха справжнього (11,4-12,0), квітів конюшини лучної (11,4-12,0), листя кропиви дводомної (16,0-16,8), листя м'яти холодної (11,4-12,0), листя смородини чорної (7,0-7,8), плодів горобини чорноплідної (11,1-12,0), плодів горобини звичайної (8,0-8,8), плодів шипшини коричневої (12,5-13,0).

Для зручності застосування попередньо подрібнений лікарський збір розфасовується в пакетики для разової заварки вагою 1,5г, що виготовлені із пористого паперу, який не розмокає, дозволений Міністерством охорони здоров'я України для контакту з даним видом продукту. З зазначеної рослинної сировини готують напій шляхом заливання 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5г 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців.

Приклади конкретного виконання.

Приклад 1. Фіточай №107 "Вітамінний" готують у вигляді суміші, мас. %:

листя м'яти холодної	11,4
листя смородини чорної	7,8
плоди шипшини коричневої	12,5
корені кульбаби лікарської	8,8
корені лопуха справжнього	11,4
квіти конюшини лучної	11,4
листя кропиви дводомної	16,8
плоди горобини чорноплідної	11,1
плоди горобини звичайної	8,8

Зазначений лікарський збір у кількості 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5г заливають 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців. Застосування цього фіточаю №107 по зазначеній процедурі забезпечує більш ефективний результат щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини для профілактики весняних гіповітамінозів у порівнянні з прототипом.

Приклад 2. Фіточай №107 "Вітамінний" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

листя м'яти холодної	11,7
листя смородини чорної	7,4
плоди шипшини коричневої	12,8
корені кульбаби лікарської	8,3
корені лопуха справжнього	11,7
квіти конюшини лучної	11,6
листя кропиви дводомної	16,4
плоди горобини чорноплідної	11,7
плоди горобини звичайної	8,4

Приклад 3. Фіточай №107 "Вітамінний" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

листя м'яти холодної	12,0
листя смородини чорної	7,0
плоди шипшини коричневої	13,0
корені кульбаби лікарської	8,0
корені лопуха справжнього	12,0
квіти конюшини лучної	12,0
листя кропиви дводомної	16,0
плоди горобини чорноплідної	12,0
плоди горобини звичайної	8,0

Застосування фіточаю №107 "Вітамінний" по зазначеній процедурі забезпечує такий же результат, як і по прикладах 1 і 2 щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини для профілактики весняних гіповітамінозів у порівнянні з найближчим аналогом.

Наведені приклади підтверджують, що цей фіточай №107, який по своєму складу є нешкідливим, практично не токсичний, не має побічної дії в межах зазначених компонентів і їхніх співвідношень, забезпечує більш високий результат при його застосуванні в якості загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу, який покращує метаболічні процеси та обмін речовин.

Джерела інформації:

1. Деклараційний патент України на винахід №67297 МПК А61К35/78, опубл. 15.06.2004, Бюл. №6, 2004р.
2. Патент РФ №2045275 МПК А61К35/78, опубл. 10.10.95. Бюл. №28 (прототип).